

Gemeenteraad Heerenveen

HEERENVEEN

uw brief van:	ons kenmerk:	bijlage(n):	datum:
	20.3003318	1	20 oktober 2020

Onderwerp: Impactanalyse oktober 2020 COVID-19

Geachte raad,

Bijgaand ontvang u een impactanalyse waarbij wij een tweede en globale verkenning hebben uitgevoerd naar de effecten van COVID-19. We hebben per kernopgave (op basis van de strategische agenda) in beeld gebracht welke impact COVID-19 heeft op de omgeving. Tevens sluiten we in deze brief, waar mogelijk, aan op de scenario's van de Rabobank, het UWV en van het Fries Planbureau.

De risico's op onze gemeentelijke inkomsten en uitgaven als gevolg van COVID-19 maken integraal onderdeel uit van het risicoprofiel van de gemeente. Het meest recente profiel inclusief berekening van het weerstandsvermogen wordt u in een separate brief aangeboden.

Impact op de omgeving: op inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties

De eerste verkenning van de impact op de omgeving is in juni gedaan. Inmiddels hebben wij een tweede verkenning gedaan. Deze impactanalyse is als bijlage toegevoegd.

In deze geactualiseerde impactanalyse zijn een aantal rode draden zichtbaar geworden:

Economie, werkgelegenheid, vitale centra en (boven) regionale functies

De impact van Covid-19 is groot. Er zijn (sterk) krimpende beroepssectoren (horeca, cultuur, bouwnijverheid, metaal e.d.) en er zijn groeiende beroepssectoren (gezondheids- en welzijnszorg, supermarkten, webwinkels, techniek, ICT, koeriersdiensten e.d.).

Per regio verwacht het UWV grote verschillen voor de werkgelegenheid. Als er in een regio veel mensen werken in een sector die sterk krimpt, heeft dat grote gevolgen voor de werkgelegenheid in de regio. Daarnaast is ook de verhouding tussen werknemers in vaste loondienst, werknemers met een flexibele baan en zelfstandigen van invloed op het te verwachte banenverlies. Uitzendkrachten en ZZP'ers zijn kwetsbaar maar inmiddels worden ook steeds vaker mensen met een vaste baan ontslagen (bron: UWV en Fries Sociaal Planbureau).

Het UWV verwacht dat de Friese arbeidsmarkt gemiddeld wordt getroffen. De Zuidwesthoek lijkt het hardst te worden geraakt. De werkgelegenheid in Heerenveen is hier een uitzondering op. In een rapportage van de Rabobank van juni 2020 blijkt dat de werkgelegenheid in Heerenveen met 12% is gestegen, landelijk is dit 8,5%. De aanwezigheid van bedrijventerreinen én een sterk ondernemersklimaat zijn belangrijke pijlers hiervan. Heerenveen wijkt hiermee af van de rest van het Noorden waarin juist krimp wordt verwacht.

In augustus 2020 heeft de Rabobank wederom een onderzoek uitgevoerd waarin de effecten op de verschillende sectoren in beeld zijn gebracht. Het betreft hier landelijke groei- en krimp cijfers die in de analyse op de Heerenveense situatie zijn toegepast. Dit is overeenkomstig met de methodiek die in de vorige impactanalyse is toegepast. Ondanks dat dit een globale blik geeft op de kwetsbaarheid van de Heerenveense werkgelegenheid zien we dat op totaalniveau de krimp voor 2021 beperkt lijkt te zijn. Wel zien we dat sectoren als de horeca, vervoer en opslag en de zakelijke dienstverlening verhoudingsgewijs flink worden geraakt.

Voor ondernemers zijn in de afgelopen periode naast de landelijke steunpakketten ook via de provincie en lokaal steunpakketten ingezet om werkgelegenheid te behouden, de arbeidsmarkt te stimuleren en faillissementen te voorkomen.

Werkeloosheid

Desondanks zien we in Heerenveen de werkeloosheid oplopen, maar er is ook nog sprake van uitstroom. Het UWV ziet (juni 2020) een stijging van het aantal vacatures voor de functie helpende en ook in de pakket- en postdienst. En er zijn nog steeds moeilijk vervulbare vacatures in de techniek, zorg en ICT. Wij zullen bij de uitstroom van mensen dan ook werkzoekenden stimuleren zich te richten op de kansen op de arbeidsmarkt die er in deze crisis ook zijn. Ook het kabinet maakt veel middelen vrij voor het omscholen van werknemers die werkloos zijn of dreigen te worden.

Eind augustus was in Friesland de werkloosheid 3,2%, landelijk was dit 3,1% (bron UWV). In Friesland is dit een stijging van 23,3% ten opzichte van augustus 2019. Het CPB verwacht dat het werkloosheidscijfer landelijk dit jaar oploopt tot 4,9% en in 2021 nog verder stijgt tot 5,9%.

Dienstverlening aan kwetsbare inwoners

Het verlenen van passende ondersteuning aan (veelal kwetsbare) inwoners staat bij veel beperkende maatregelen onder druk en vraagt creativiteit. Zowel door onze eigen dienstverleners (Meitinkers, gezinswerkers etc.) als door de zorgaanbieders.

We streven er naar de mogelijkheden voor persoonlijk contact waar nodig uit te breiden. Uiteraard met als uitgangspunt veiligheid voor inwoners en medewerkers.

Tot nu toe zien we geen sterke toename of inhaalslag van bijvoorbeeld jeugdzorg. De lange termijn effect met een toename of inhaalslag kan niet worden uitgesloten.

Het aantal aanvragen schuldhulpverlening is niet (sterk) toegenomen. We verwachten dat mogelijke financiële problemen pas later ontstaan. Wel zien we een lichte stijging bij de bijstandsgerechtigden. Een sterker effect wordt verwacht in het voorjaar 2021 na de verlenging van de landelijke steunmaatregelen én na doorstroom vanuit de WW naar de bijstand.

Heerenveeners voor Heerenveeners

In deze crisistijd zien we ook veel lokale initiatieven van inwoners die andere inwoners ondersteunen. Vanuit Caleidoscoop worden ook initiatieven gestart en ondersteund. U bent hierover in een separate brief geïnformeerd. Dit sluit ook aan bij scenario's die geschetst worden door het Fries Plan Bureau. De crisis leidt tot meer eenzaamheid. Niet alleen bij ouderen maar ook bij jongeren en jongvolwassenen. Mantelzorgers voelen zich nog meer belast dan anders. Wij hebben in Heerenveen hier weinig signalen over. Dat betekent niet dat dit niet voorkomt. Via de preventiewerkers in de wijken proberen wij signalen over deze problematiek op te halen om daarna te onderzoeken of ondersteuning nodig is.

Toezicht en handhaving door noodmaatregelen

Openbare orde en veiligheid: als het gaat om veiligheid zien we dat ondernemers en inwoners zich goed hebben aangepast aan de situatie. Wel zien we meer meldingen huiselijk geweld, overlast verwarde personen en toename van vernielingen. Dit pleit voor waar mogelijk persoonlijke hulpverlening van onze contactwerkers (procesregie, meitinkers, schuldhulpverleners, gezinswerkers en jeugd- en jongerenwerk) anders dan digitaal en op afstand. Waar nodig en mogelijk onderhouden we persoonlijk contact. We zoeken zo veel mogelijk het overleg met horeca, ondernemers en organisatoren van evenementen om de dialoog over de maatregelen zo goed mogelijk te voeren. Draagvlak

is helpend. Waar nodig wordt toezicht en handhaving ingezet in afstemming met de politie. We hebben geen sterke signalen dat het draagvlak voor maatregelen afneemt en er sprake is van polarisatie tussen groepen voorstanders en tegenstanders van (strengere) maatregelen.

Leefbaarheid in dorpen en wijken

We zien nog geen grote problemen bij sportclubs, buurthuizen en dergelijke. Als de crisis langer duurt dan wel de 1,5 meter samenleving lang de norm zal zijn, verwachten wij dat dit wel tot meer impact zal leiden. Voor de korte termijn worden dorps- en buurthuizen ondersteund door Provinciale subsidieregeling voor tegemoetkoming van de kosten voor de Covid-19 maatregelen en coaches bij het uitvoeren van de 1,5meter-samenleving-maatregelen. Bij sportverenigingen worden problemen verwacht door sluiten van de sportkantines waardoor belangrijke inkomsten gemist worden. Een algeheel verbod op wedstrijden of ook trainen zal dit nog verder versterken. Dit sluit aan bij de geschetste scenario's van het Fries Planbureau. Dit zal mogelijk de komende tijd om lokale maatregelen vragen.

Organisatie, bedrijfsvoering, financiën

Ook voor de organisatie is er sprake van impact. Met name het in grote getale thuiswerken en digitaal overleggen heeft dit een vlucht genomen. Dit vraagt om nadere facilitering van het langduriger thuiswerken en stelt andere eisen aan de facilitering van de digitalisering. Hoe langer de maatregelen van verplicht thuiswerken duren, hoe groter het risico wordt dat medewerkers gedeeltelijke binding verliezen en/of minder vitaal en weerbaar blijven. De organisatie heeft hier aandacht voor en zorgt voor betere facilitering van het thuiswerken, aandacht voor Arbo-verantwoordelijk werken en het – waar dit mogelijk is binnen de landelijke maatregelen – het faciliteren van ontmoeten.

Leeswijzer impactanalyse

De bijgevoegde impactanalyse betreft een update van de impactanalyse die in juni aan u is aangeboden. Dit betekent dat de informatie die u toen heeft gelezen in zijn geheel of gedeeltelijk weer terug kunt lezen. Wij proberen u hiermee een compleet en samenhangend beeld te geven van de impact en de maatregelen die wij hebben genomen. Teksten die niet zijn gewijzigd maar nog actueel zijn, zijn blijven staan en kunt u herkennen aan de lichtgrijze kleur.

Bel gerust als u vragen heeft

Heeft u vragen over deze brief? Neem dan contact op met Marion Mulder door te bellen naar 0513-617509.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Heerenveen.

De gemeentesecretaris,

De burgemeester,

Jeroen van Leeuwestijn

Tjeerd van der Zwan